

„Speech therapy support”

Stworzenie wielolingwistycznej bazy materiałów dla logopedów
w Zespole Placówek Szkolno- Wychowawczo- Rewalidacyjnych
w Cieszynie

Opracowali:

mgr Anna Koziel – nauczyciel logopeda

mgr Barbara Bestwina – nauczyciel języka angielskiego

Zespół Placówek Szkolno-Wychowawczo-Rewalidacyjnych w Cieszynie

OPIS INNOWACJI PEDAGOGICZNEJ:

W skład hasła „logopedia” wchodzi greckie „logos”, co znaczy „słowo” oraz „paideia” – „wychowanie”, czyli można powiedzieć, że logopedia, to nauka o „wychowaniu słowa”. Współczesny terapeuta mowy – logopeda XXI wieku, to nie tylko osoba, która ćwiczy z dziećmi podczas zajęć głoski, które są zniekształcone, choć oczywiście, to również robi logopeda.

Człowiek rodzi się z predyspozycją do mówienia, ale nie posiada umiejętności wypowiedzenia się. Rozwój mowy postępuje równolegle z rozwojem motoryki narządów artykulacyjnych. Dźwięki, a później mowa wytwarza się dzięki skoordynowanej aktywności języka, warg, gardła itd. Do rozwoju i koordynacji poszczególnych części aparatu artykulacyjnego potrzebny jest czas i aktywne ćwiczenia. Gimnastykę aparatu mowy rozpoczynamy od ćwiczeń najprostszych stopniowo zwiększając ich trudność. Na początku możemy wykorzystać różnorodne źródła i materiały, które umożliwią nam zachęcenie ucznia zaledwie do świadomego artykułowania dźwięków. Ten etap może się znacznie wydłużyć podczas terapii z dziećmi z niepełnosprawnością intelektualną w różnym stopniu. Niejednokrotnie ten początkowy etap rozwoju mowy dla niektórych uczniów, jest jedynym osiągalnym celem w dalszej terapii logopedycznej .

G. Demelowa potwierdza, iż mowa nie jest umiejętnością wrodzoną, dziecko przyswaja sobie ją drogą naśladowstwa – wielokrotnie powtarzane nazwy przedmiotów, znajdujących się w otoczeniu dziecka, zostawiają słuchowe ślady w jego mózgu. Dziecko usłyszawszy potem daną nazwę – potrafi sobie wyobrazić przedmiot, do którego ona się odnosi, czyli potrafi zrozumieć znaczenie wyrazu, a z czasem potrafi również nazwać przedmiot..

Dziecko w okresie rozwoju mowy słucha otoczenia i w ten sposób uczy się mówić.

Dzięki umiejętności mówienia, potrafi również zwrócić na siebie uwagę otoczenia. Dzieci lubią być w centrum zainteresowania, często popisują się mówieniem, zadają dużo pytań, opowiadają, zagadują, ale też próbują zabłysnąć, przypodobać się np. kolegom i koleżankom, mówiąc np. brzydkie wyrazy. A co za tym dalej idzie – dzieci potrafiące mówić rozwijają się społecznie, nawiązują znajomości, szukają i zdobywają przyjaciół, przynależą do różnych grup rówieśniczych. Powyższe fakty pozwalają na wysnuwanie wniosków, iż dzieci lubią być nagrywane i stawiane jako wzór do naśladowania,

co dalej podnosi ich pewność siebie i wiarę we własne możliwości. Ten aspekt wydaje się być niezwykle ważnym w odniesieniu do pracy z uczniem z niepełnosprawnością intelektualną.

Kontynuując, w pracy z dziećmi i młodzieżą często zauważamy, że uczniowie są bardziej podatni i chętniej podejmują próby naśladownictwa wobec grupy rówieśniczej. Wychodząc naprzeciw preferencjom dzieci i mając na uwadze najlepsze i najbardziej efektywne wyniki terapii logopedycznej warto zachęcić nauczycieli i terapeutów do aktywnego włączania innowacyjnych narzędzi do pracy z wychowankami.

W XXI wieku zauważamy wzrost znaczenia technologii informacyjnych, zwłaszcza w przypadku młodego pokolenia, które niejednokrotnie przejawia większe zainteresowanie cyberprzestrzenią aniżeli światem rzeczywistym. Wszystko, co uczniowie są w stanie osiągnąć posługując się komputerem, telefonem, a przede wszystkim Internetem staje się bardziej absorbujące i atrakcyjne.

Stosowanie komputera w nauczaniu daje nieograniczone możliwości. Wymaga to jednak wiele zaangażowania i pomysłowości ze strony nauczyciela. Aby jednak mówić o wspomaganie nauczania komputerem, trzeba umiejętnie go obsługiwać oraz mieć możliwość wykorzystania go w czasie zajęć.

Jednym ze współczesnych przekazywaczy mających na celu wymianę informacji i doświadczeń (poza oczywistą rolę kontaktów interpersonalnych) są portale społecznościowe, wśród których jednym z najbardziej popularnych jest Facebook. Obecnie na tym portalu istnieje wiele „kont” skupiających ludzi reprezentujących grupy o podobnych zainteresowaniach, oczekiwaniach i doświadczeniach, w tym z dziedziny edukacji, nauki i pracy z dziećmi. Ta forma przekazu pozwala na szybszą, wygodniejszą i bardziej dostępną wymianę doświadczeń i dobrych praktyk.

GLÓWNY CEL INNOWACJI:

Głównym założeniem tej innowacji jest nawiązanie współpracy ze specjalistami z dziedziny logopedii z całego świata poprzez założenie ogólnodostępnej strony na Facebooku poświęconej współpracy nauczycieli logopedów, nastawionej na wymianę nagrań video z prowadzonych ćwiczeń, które mogą posłużyć w pracy z uczniem jako materiał motywujący wychowanków do większego zaangażowania w terapię. Zakładamy, że zarówno uczenie się od rówieśników reprezentujących inne kraje jak i występowanie w roli „nauczyciela” podczas nagrań znacznie uatrakcyjni uczniom zajęcia i zachęci do dalszej, aktywnej pracy.

SZCZEGÓŁOWE CELE I ZADANIA INNOWACJI:

- Uzyskiwanie lepszych efektów pracy terapeutycznej
- Wymiana doświadczeń pomiędzy nauczycielami reprezentującymi różne szkoły, systemy oświatowe oraz państwa
- Wymiana i udostępnienie materiałów, które uatrakcyjnią zajęcia logopedyczne oraz ogólnorozwojowe
- Doskonalenie warsztatu pracy i umiejętności w zakresie wykorzystywania technologii informacyjnych w pracy nauczyciela
- Pomoc dzieciom w uzyskaniu większej pewności siebie poprzez możliwość stawiania się wzorem do naśladowania przez innych uczniów
- Poprawie interakcji z rówieśnikami poprzez podnoszenie kompetencji językowej i komunikacyjnej

WARUNKI REALIZACJI:

- Program przeznaczony jest dla uczniów biorących udział w terapii logopedycznej
- Czas realizacji programu: drugi semestr roku szkolnego 2014/2015
- Innowacja poszerza program edukacyjno-wychowawczy realizowany w Zespole Placówek Szkolno- Wychowawczo- Rewalidacyjnych w Cieszynie . Nie wymaga nakładów finansowych.
- Udział w programie odbywa się na zasadzie przynależności do społeczności uczniowskiej objętej planem. Udział uczniów wymaga pisemną zgodę rodziców, na wykorzystywanie wizerunku dziecka.
- Założone cele będą realizowane poprzez zajęcia prowadzone indywidualnie, w atmosferze akceptacji, w formie zaproponowanej i zaplanowanej przez nauczyciela, uwzględniając możliwości uczniów.

METODY:

- terapia logopedyczna słowna;
- metoda pokazu;
- metoda objaśniania.

FORMY:

- indywidualna

MIEJSCE:

- gabinet logopedyczny
- sale lekcyjne

RODZAJ INNOWACJI:

- projektowana innowacja jest o charakterze terapeutyczno-edukacyjno-wychowawczym

TERMIN REALIZACJI:

- drugie półrocze roku szkolnego 2014/2015
- od 02.03.2015 r. do 19.06.2015 r.
- wg harmonogramu zajęć logopedy

PROGRAMEM INNOWACYJNYM OBJĘTA ZOSTANIE:

Program adresowany jest do uczniów na wszystkich szczeblach edukacyjnych oraz w Oddziałach Wzręcznego Wspomagania w Zespole Placówek Szkolno-Wychowawczo-Rewalidacyjnych w Cieszynie

Materiały nagraniowe stworzone podczas realizacji innowacji zostaną udostępnione dla nauczycieli i terapeutów chcących z nich skorzystać

INSPIRACJA DO OPRACOWANIA I WDROŻENIA PROGRAMU:

Idea tego programu narodziła się w związku z problemami i potrzebami dzieci oraz spostrzeżeniami nauczycieli logopedów. Celem stworzenia programu jest przygotowanie

atrakcyjnej propozycji ćwiczeń do wykorzystania w trakcie prowadzenia zajęć. Uważamy, że umożliwienie uczniom uczenia się do innych dzieci, jak i stawiania ich w roli uczącego da satysfakcję i motywację do pracy zarówno uczniom jak i nauczycielom. Co więcej, umożliwi stworzenie bazy atrakcyjnych i nowoczesnych materiałów do wykorzystania przez specjalistów.

Dodatkowo, powstanie takiego panelu umożliwi wymianę doświadczeń i różnorodnych form i skutecznych metod pracy w terapii logopedycznej.

TREŚCI INNOWACYJNE:

- Zorganizowanie atrakcyjnej i nastawionej na stworzenie konkretnego produktu formy zajęć logopedycznych
- Stworzenie atrakcyjnej bazy materiałów do wykorzystywania w czasie zajęć
- Rozwijanie umiejętności przekazywania informacji i umiejętności językowo-artykulacyjnych przez uczniów
- Słuchanie innych oraz budowanie poczucia własnej wartości
- nawiązywanie kontaktu z specjalistami i nauczycielami z całego świata
- współdziałanie w nowej grupie
- komunikowanie się
- wzbudzanie atmosfery motywującej do wykorzystywania swojej wiedzy i umiejętności
- zwiększenie umiejętności poznawania swoich możliwości i umiejętności
- kształtowanie umiejętności występowania przed kamerą oraz występów publicznych
- odnoszenie sukcesu

CHARAKTERYSTYKA GRUPY:

- Niski stopień umiejętności językowych
- Mała motywacja do pracy na zajęciach
- Zaburzenia uwagi,
- Nadpobudliwość fizyczna,

- Nadmierna ekspresywność,
- Wycofanie z kontaktów społecznych, spowodowane brakiem umiejętności komunikacyjnych
- zaburzenia emocjonalne
- dzieci, młodzież z rodzin dotkniętych problemami

PO ZAKOŃCZENIU INNOWACJI UCZEŃ:

- poprawi swoją pewność siebie,
- nabędzie nowe umiejętności artykulacyjne, językowe i komunikacyjne
- wykaze się większą znajomością słownictwa.

EWALUACJA:

Program zakończony będzie ewaluacją.

CELAMI EWALUACJI SA:

A. ewaluacja kształtująca:

- uzyskanie informacji o przebiegu realizacji projektu, na podstawie materiałów zamieszczanych na panelu
- poznanie ewentualnych trudności i braków wynikających z organizacji, które występują w trakcie realizacji,
- określenie nastawienia uczestników do tego programu.

B. ewaluacja końcowa:

- zaobserwowanie efektów zrealizowanego innowacyjnego programu, które wyznaczać będzie ilość osób współpracujących oraz obserwujących nasz portal

KRYTERIA:

A. kryterium zgodności:

- zgodność efektów z założonymi celami,
- zgodność celów programu z potrzebami (adresatów programu,)

B. kryterium efektywności:

- poprawa umiejętności komunikacyjnych
- eliminowanie stresu
- nabycie wiedzy i umiejętności w radzeniu sobie z problemami artykulacyjnymi

WYKORZYSTANE ZOSTANA:

METODY ZBIERANIA INFORMACJI:

A. metody bezpośrednie:

- obserwacja, analiza

B. metody pośrednie:

- obserwacja popularności panelu

OPRACOWANIE I PREZENTACJA WYNIKÓW BADAŃ:

Wyniki zostaną zbadane poprzez analizę przydatności materiałów zgromadzonych w procesie trwania innowacji. W trakcie trwania ewaluacji, będzie dokonywana ocena programu.

Głównym zadaniem ewaluacji będzie uzyskanie odpowiedzi na pytanie, czy założenia i cele programu zostały osiągnięte, czy wychodzą naprzeciw problemom uczniów i nauczycieli, czy taka forma terapii jest efektywna oraz czy program może być kontynuowany w kolejnym roku szkolnym.

PO ZAKOŃCZENIU INNOWACJI I PODSUMOWANIU WNIOSKÓW ZOSTANA

ZAPOZNANI:

- dyrektor placówki,
- nauczyciele,
- rodzice,
- uczniowie,
- kuratorium oświaty

REALIZACJA PROJEKTU

- stworzenie panelu społecznościowego na platformie Facebook
- zaproszenie jak największej liczby osób do zapoznania się z innowacją i aktywnej współpracy
- przeprowadzanie ćwiczeń, których efektem będą nagrania mogące służyć innym terapeutom w czasie prowadzonych zajęć
- analiza efektów podczas spotkania Rady Pedagogicznej ZPSWR
- wdrożenie ewentualnych modyfikacji